

Силабус
навчальної дисципліни
Теоретико-правові основи професійної освіти
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА. ЕНЕРГЕТИКА, ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ»

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань А Освіта

спеціальність А5 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

спеціалізація А5.33 Енергетика, електротехніка та електромеханіка

кваліфікація: бакалавр з професійної освіти (енергетика, електротехніка та електромеханіка)

Викладач (і)	Валентина МЕДВЕДЕНКО
Посилання на сайт	https://edu.bdpu.org/user/view.php?id=771&course=1389
Контактний тел.	+380 95 610 75 06
Е-mail викладача:	vm_medvedenko@bdpu.org.ua
Графік консультацій	П'ятниця 13:00 - 14:20

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
3/90	18	18	54	залік

Семестр: 1

Мова навчання: українська

Ключові слова: освітній рівень, освітній ступінь, рамка кваліфікацій, право на освіту, освітнє право, стандартизація освіти.

Мета та предмет курсу: надання майбутнім фахівцям знань з освітнього права в Україні та формування навичок складання нормативно-правових актів, що регулюють відносини в закладах освіти.

Компетентності та програмні результати навчання:

ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 11. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК 12. Здатність запобігати конфліктним ситуаціям.

СК 09. Здатність здійснювати професійну діяльність з дотриманням вимог законодавства, стандартів освіти та внутрішніх нормативних документів закладу освіти.

ПР 01. Уміти використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності, приймати рішення на підставі релевантних даних та сформованих ціннісних орієнтирів.

ПР 02. Володіти інформацією чинних нормативно-правових документів, законодавства, галузевих стандартів професійної діяльності в установах, на виробництвах, організаціях галузі / сфери (відповідно до спеціалізації).

ПР 07. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.

ПР 21. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.

ПР 23. Розуміти соціально-економічні процеси, що відбуваються в Україні та світі, мати навички ефективного господарювання.

ПР 25. Забезпечувати рівні можливості і дотримуватися принципів гендерного паритету у професійній діяльності.

Зміст курсу:

Змістовий модуль 1

Тема №1. Загальна характеристика освітнього права

1. Конституційні основи освітньої діяльності.
2. Основні нормативні акти у сфері освіти.
3. Джерела міжнародного освітнього права.
4. Систематизація законодавства про освіту.

Тема №2. Система освіти в Україні

1. Структура освіти в Україні.
2. Система професійної (професійно-технічної) освіти та фахової передвищої освіти в Україні
3. Вища, післядипломна та освіта дорослих як складові системи освіти.
3. Управління освітою в Україні.
4. Соціальні стандарти освіти.
5. Напрями вдосконалення системи освіти в Україні.

Тема №3. Міжнародно-правові стандарти у сфері освіти

1. Основні історичні етапи інтеграції в межах європейського освітнього простору.
2. Болонська і Лісабонська декларації: основні положення.
3. Значення для України впровадження положень Болонської декларації.
4. Міжнародні стандарти у сфері освіти.

Тема №4 Державна політика у сфері реформування професійної освіти

1. Нормативне забезпечення реалізації професійної освіти в Україні

2. Нормативне забезпечення автономії навчальних закладів та академічних прав і свобод учасників освітнього процесу
3. Нормативно-правові засади забезпечення якості, конкурентності та доступності в українській освіті
4. Правові основи економічних відносин у сфері професійної освіти

Змістовний модуль №2

Тема 5. Правовий статус основних суб'єктів освітніх відносин

1. Навчальний заклад: поняття, види, форми, типи.
2. Правовий статус педагогічних працівників.
3. Правовий статус здобувачів освіти.

Тема №6 Права та обов'язки педагогічних працівників

1. Професійний розвиток та підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників
2. Атестація педагогічних працівників
3. Державні гарантії педагогічним і науково-педагогічним працівникам

Тема №7. Стандартизація професійної освіти в Україні

1. Стандартизація професійної (професійно-технічної) освіти в Україні.
2. Стандартизація фахової передвищої освіти в Україні.
3. Стандартизація вищої освіти в Україні.

Тема 8. Академічна доброчесність

1. Поняття академічної доброчесності
2. Основні види порушень академічної доброчесності
3. Нормативно-правове (документальне) забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності в закладах професійної освіти в Україні
4. Академічна відповідальність
5. Правила цитування

Методи навчання: словесні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, ілюстрування), самостійне спостереження, опора на життєвий досвід студента, проблемного викладання (проблемна дискусія), аналіз ситуацій,

Методи контролю і самоконтролю у навчанні: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, комбіноване опитування, письмовий і тестовий контроль, самоконтроль і самооцінка.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами («Кодекс доброчесності університетської спільноти Бердянського державного педагогічного університету» (https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/11/kodeks_dobrochesnosti_universytetskoyi_spilnoty_bdpu1.pdf)), а саме: самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни; посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Політика використання штучного інтелекту визначається положенням БДПУ (https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/09/polityka_vykorystannya_shtuchnogo_intelektu_v_osvitnom_u_procesi_berdyanskogo.pdf), зокрема при підготовці до практичних занять дозволено часткове використання ШІ для структурування матеріалу, підготовки презентацій, перекладання джерел з інших мов, забороняється копіювання та генерація неправдивих фактів, забороняється використовувати в контрольованому середовищі під час проведення заліку.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: освітні платформи інтерактивної взаємодії у форматі відео-конференції ZOOM, Google Meet; віртуальне навчальне середовище Moodle університету, що містить навчально-методичний комплекс дисципліни для ефективної взаємодії, самоосвіти та контролю освітніх результатів здобувачів; Google-сервіси (Keep, документи, презентації, форми, чат, календар, диск); ноутбук Acer Aspire 5 A515-58P-379M; мультимедійний проектор Optima GT 1080e.; екран.

Система оцінювання та вимоги: внутрішня університетська 100-бальна шкала. Після вивчення навчальної дисципліни їх результати конвертуються в шкалу ECTS шляхом ранжування навчальних досягнень.

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Узагальнені критерії оцінювання:

- «А», 90–100 балів – здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, уміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, уміє використовувати набуті компетентності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях,

- переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування й нахили;
- «В», 78–89 балів – здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв’язує вправи й задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна;
  - «С», 65–77 балів – здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, у цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок;
  - «D», 58–64 бали – здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання й розуміння основних положень; із допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;
  - «Е», 50–57 бали – здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні (обсяг набутих компетентностей здобувача відповідає мінімальним критеріям);
  - «FX», 35–49 балів – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу (до 20 %);
  - «F», 1–34 бали – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання й відтворення окремих фактів, елементів, об’єктів.

Розподіл балів, які отримують студенти

Вид заняття	Кількість балів		Максим. бал	Кількість	Всього
	Виконання	Оформлення			
Лекції	1 (активна участь)	0	1	8	8
Практичні роботи	2	1	3	7	21
Самостійна робота	2	1	3	7	21
Тестування поточне	5	0	5	7	35
Тестування підсумкове	10	0	10	1	10

Індивідуальне завдання	4	1	5	1	5
Всього за курс:	100				

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні

1. Теоретико-правові основи освіти: навч.-наоч. посіб. / О.П.Варич, Д.В.Коваленко; Укр. інж.-пед. акад. Харків: [б. в.], 2018. 104 с.
2. Кравченко Н.В. Теоретико-правові основи професійної освіти: навчальний посібник [напрямок підготовки 6.010104 Професійна освіта (Комп'ютерні технології)]. Бердянськ: БДПУ, 2014. 177 с.
3. Мирошниченко В. О. Освітнє право у схемах та таблицях : навчальний посібник / В.О. Мирошниченко, Ю.А. Мирошниченко, Ю.М. Фролов. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 145 с.
4. Ткачук С.І. Теоретико-правові основи освіти: Курс лекцій. Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2014. 147 с.
5. Андрущенко В.П. Теоретико-правові основи освіти (огляд порядку денного) / В.П.Андрущенко, В.Л. Савельєв. Київ: «МП Леся». 2010. 368 с.
6. Валєєв Р.Г. Освітнє право України: навч.посібник. Луганськ: Луганська правова фундація, 2011. 287с
7. Європейське освітнє право: навч.посіб. / О.М.Байталюк, М.В.Ворон. Київ: Видавничий дім „Плеяда”, 2010. 59с.
8. Основи освітнього права та правове регулювання діяльності навчальних закладів в Україні: навч.посіб. / О.М.Байталюк, О.Б.Німко. Київ: Видавничий дім „Плеяди”, 2010. 71с.

Додаткові

9. Освітнє право: навч.посіб. для студентів гуманітарних ВНЗ / [В.В.Астахов, К.В.Астахова (мол.), О.Л.Войно-Данчишина та ін.; за заг.ред. .В.Астахова; Нар.укр.акад.; Міжнар.фонд „Відродження”. Харків: Вид-во НУА, 2011. 144с.
- 10.Вища освіта України: ліцензування та акредитація: Аналіт.дослідж. / Т.В.Фініков, О.І.Шаров. Київ: Навч.-метод. Центр „Консорціум із удоскон. Менеджмент-освіти в Україні”, 2003. 68с.
- 11.Біла книга національної системи освіти України /Академія педагогічних наук України; за ред. В.Г. Кременя. Київ, 2009. 186 с.
- 12.Теоретико-правові основи освіти: філософія, теорія, практика: монографія. Ред. В.П.Андрущенко; Авт. кол.: В. П.Андрущенко, Б.І.

Андрусин, В.І. Бобрицька, Р.М. Вернидуб, В.Л. Савельєв, К.А. Постол, О.О. Субіна. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. 484 с.

Інтернет-ресурси

1. www.bdpu.org/library
2. <http://www.nbuu.gov.ua>
3. <https://scholar.google.com>
4. <https://www.irbis-nbuu.gov.ua/> – Національна бібліотека імені В.Вернадського;
5. <https://eo.gov.ua/> – Освітній омбудсмен в Україні
6. <http://www.mon.gov.ua> – Міністерство освіти і науки України
7. <https://enic.in.ua/index.php/ua/systema-osvity/zakonodavstvo-v-sferi-osviti> – освітнє законодавство України
8. <https://www.president.gov.ua/documents/constitution>
9. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
10. https://kodeksy.com.ua/kodeks_ukraini_pro_administrativni_pravoporushennya.htm
11. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
12. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
13. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> .
14. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text> .
15. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80#Text> .
16. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
17. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80#Text>
18. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>
19. <https://mon.gov.ua/ua/news/vru-prijnyala-u-pershomu-chitanni-proyekt-zu-pro-osvitu-doroslih>